



BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Meteorološki rizici
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	Oktobar 2015. godine, Banja Luka
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	
Opis događaja:	<p>Zbog nemogućnosti da se izvrši realizacija SLA sa integratorima MET opreme, koji je definisan u dokumentu PASR.POL.003, pod BSO 06, način rada i ostvarenje STO 03 (Održavanje međunarodnih standard po pitanju sigurnosti letenja i kvaliteta usluga) je dovedeno u pitanje.</p> <p>Kao posledica nerealizacije STO 03 došlo je do problema u radu na sve četiri lokacije, odnosno Banja Luka, Sarajevo, Tuzla i Mostar zbog čega je upitna sigurnost izvora informacija koje se koriste za pripremu METAR/SPECI i LMR/SPECIJAL izvještaja, njihova dostupnost i kvalitet.</p>
Opis postupaka učesnika u događaju:	
Okolnosti pod kojima se događaj desio:	

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>1.BHANSa je u skladu sa svojim internim procedurama sprovela istragu ovog događaja.</p> <p>Zaključci sprovedene istrage:</p> <ul style="list-style-type: none"> -da SLA sa integratorima MET opreme, koji je definisan u dokumentu PAR.POL.003, pod BSO 06, STO 03 nije realizovan; -problem SLA sa integratorima MET opreme (Maintenance-Procedures and equipment-Continued data provision) je evidentiran 2010 i 2012 godine u dokumentu Safety Case gdje je predloženo da se potpiše SLA; -BHANSa nije izvršila unificiranje opreme i procedura rada kako bi MWO BiH počeo da funkcioniše kao jedinstven sistem, čime bi se ispoštovala implementacija ICAO/WMO zahtjeva; - BHANSa je propisala proceduru za način kreiranja informacija na AWOS-u koja nije u upotrebi iz razloga što se oprema ne koristi jer nema održavanja, uglavnom su u upotrebi rezervne procedure – Contingency procedure; -U JPAKL Banja Luka se pomenuti izvještaji ne šalju sa AWOS (postoji dokumentacija o SAT i FAT procedurama), dok se izlazi sa senzora dva puta dnevno upoređuju sa mjerenjima sa klasične opreme; ne postoji rezerva za mjerenje smjera i intenziteta vjetra; -U JPAKL Tuzla je identična situacija ali se trenutno ispituje šta je sa rezervnom stanicom (opravdana sumnja da je računar uzet za administrativne svrhe i upitno je da li se više može i koristiti kao rezerva). Ne postoji rezerva za mjerenje smjera i intenziteta vjetra. -U JPAKL Mostar je u upotrebi AWOS drugog proizvođača (FREQUENTIS) koji ne zadovoljava standarde osmatračkih izvještaja, za koji se sumnja da ne postoji dokumentacija o SAT i FAT procedurama, kao i činjenica da ni za njega nije potpisan ugovor o održavanju od strane integratora. Ne postoji rezerva za mjerenje smjera i intenziteta vjetra. - U JPAKL Sarajevo je u upotrebi AWOS za koji više ne postoje rezervni dijelovi na tržištu. Za ovaj sistem je urađen update, provedene sve safety procedure i SAT i FAT ali nije nikada zvanično pušten u rad jer nema SLA sa integratorom opreme. U prostorijama JPAKL Sarajevo postoji i FREQUENTIS oprema, naknadno nabavljena, koja se zvanično ne koristi jer nije prošla kroz SAT/FAT i takođe nema SLA. <p>2.Stručna lica SMD-a su izvršila analizu događaja.</p>
---	---

Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)	Ovu vrstu događaja nije moguće analizirati pomoću Eurocontrol "Risk analysis tool".
Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)	<ul style="list-style-type: none"> - Potrebno je da predstavnici BHANSA-e održe sastanak po pitanju zaključivanja ugovora o održavanju opreme s ciljem sistemskog rješavanja ovog pitanja i iznalaženja mogućnosti da se što prije potpiše SLA sa integratorima MET opreme, odnosno da se nastavi ili ponovo pokrene realizacija potrebnih postupaka koji će dovesti do potpisivanja SLA sa integratorima MET opreme. - Potrebno je da se u buduću u okviru BHANSA-e prilikom nabavke, detaljnije ispita tržište po pitanju traženih usluga-proizvoda, kako ne bi dolazilo do istih problema. - Potrebno je da se oprema i procedure na sve četiri lokacije unificiraju, kako bi MWO BiH počeo da funkcioniše kao jedinstven sistem, čime bi se ispoštovala implementacija ICAO/WMO zahtjeva.
Prijedlog drugih mjera:	Ne
Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)	
Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić, 14.12.2015. godine
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	Enes Mujezinović, 14.12.2015. godine